

Op bezoek bij Henk Verhoork in Voorschoten en bij Rene van de Wouw in Oss

Voor de geheimen van de *Altstämmer Tuimelaar*

Tekst en foto's: Aviculture Europe

Even voorstellen

Henk Verhoork is op dit moment 51 oud en heeft het allemaal van huis uit meegekregen. Op z'n twaalfde kreeg hij zijn eerste eigen duiven van zijn vader, koerduifjes wel te verstaan, in een kooi in de schuur, want de hele tuin was in gebruik door pa en stond vol hokken met postduiven en kippen. En ook altijd konijnen. In het begin waren dat Vlaamse reuzen, later kleinere rassen, tenslotte Hollandertjes. Pas veel later begreep Henk dat die rassenkeuze te maken had met het aantal monden aan tafel; ze hadden een groot gezin.

Rechts: Henk Verhoork in oktober 2001 met een koppel Altstämmer Tuimelaars.

De rode duivin (L) overleed op 3-jarige leeftijd zonder aanwijsbare oorzaak.

De gele doffer (R) is nu acht jaar oud en nog steeds vitaal.

Zijn eerste echte ras waren Holle Kroppers van fokker Rozendaal uit Voorschoten. Henk werd lid van de Eerste Zuid Hollandse Sierduivenliefhebbers vereniging in Den Haag en met z'n 16e jaar showde hij al duiven op de show. Maar omdat hij er thuis niets meer bij kon bouwen, mocht hij op een stuk grond van zijn baas wat hokken bouwen om wat en dieren in te houden. Dat werden ook andere dieren naast zijn duiven, zoals Toggenburger geiten. Die had hij van 1983 tot 1992; 6 jaar achter elkaar werd hij kampioen van Zuid-Holland. Maar in 1992 kwam aan dat alles een abrupt einde. Nadat zijn duiven voor de derde keer gestolen waren, stopte hij met de hele hobby, om uiteindelijk na een tijdje toch weer te besluiten om weer mee te doen. De Holle Kroppers waren weg en van de paar Altstämmer die hij ook had, was er slechts één doffertje over; die hadden de dieven over het hoofd gezien. Gelukkig kon hij 2 stel nieuwe Altstämmer Tuimelaars kopen bij Hartmund Eckert in Duitsland en begon voor hem de band met een ras waar hij nog steeds niet op uitgekeken is.

Wat maakt de Altstämmer volgens Henk Verhoork zo'n boeiend ras

Het karakter van de Altstämmer zou Henk willen omschrijven als levendig, vertrouwelijk, actief en lief voor elkaar.

Hij geeft speciaal kortbekkenvoer, maar mengt er toch nog iets anders doorheen, waarmee hij de samenstelling wat aanpast en ze op die manier in de winter wat minder eiwitten krijgen. Bij kortbekken moet je regelmatig de neusgaten controleren; daar kan fijn voer in gaan zitten. Die controle geldt trouwens ook voor de mondhoeken, waar nog wel eens een veertje in blijft zitten.

Links: Kopstudie van een zwarte Altstämmer doffer, vier jaar oud. Kruising tussen een witte Altstämmer (m) en een Koningsberger Reinoog (v) met verkeerde (zwarte) ogen.

Rechts en onder: Ook dit is een kruising tussen een Altstämmer en een Koningsberger Reinoog tuimelaar, die alweer voor 75% op de Altstämmer lijkt. Oogranden nog wat rood en aan de bonttekening moet nog iets gebeuren.

Het paren levert geen problemen op, alleen in sommige gevallen, als er relaties tussen doffers en duivinnen onderling zijn ontstaan in de gescheiden afdelingen, dan kan het nodig zijn dat het gewenste nieuwe paar, uiteraard bestaande uit een doffer en een duivin, voor een paar dagen wordt opgehokt, gescheiden door een gazen afscheiding.

Henk begint pas in april met broeden en maakt gebruik van voedsterduiven, wat sinds jaar en dag de Amsterdamse trippies zijn, met als enige nadeel dat ze redelijk schuw zijn. Daarom heeft hij ook Felegyhaser tuimelaars, Nederlandse Hoogvliegers en wat Nederlandse Helmduiven die van Theo Ruigrok komen, die bezig is om een aantal oer-Nederlandse Hoogvlieg- en Tuimelaarrassen weer 'aan het vliegen' te krijgen.

Rechts: Voedsterduif waar de Nederlandse Helmduif nog in herkenbaar is. Op voedsterduiven wordt nauwkeurig geselecteerd; ze zijn van onschatbare waarde voor de kortbekkenfok.

Daarbij zit er in elk van de diverse rassen wel weer iets anders, zoals het bloed van de Birmingham Roller, wat vooral tijdens vliegen zichtbaar wordt. Zo kan Henk intens genieten van het vliegen van die voedsterduiven. Vooral bij strakke blauwe luchten; dan gaan die Trippies ongelofelijk hoog, met het gevaar voor plotseling opkomende bewolking. Dat is hem vorig jaar overkomen, met als gevolg dat er niet één is teruggekomen.

Links boven:

Vliegende Tipplers, een genot om ze te zien vliegen.

Rechts: De uitvliegende Tipplers die Henk als voedsterduiven gebruikt, krijgen alle vrijheid om in en uit het hok te vliegen.

Iets wat bij voedsterduiven heel belangrijk is, is een bepaalde mate van flexibiliteit. Het zou perfect zijn wanneer beide koppels - dus zowel de Altstämmer als het voedsterduivenkoppel - zich volkomen synchroon

zouden gedragen, waarbij het tijdstip van leggen van het eerste ei een gezamenlijk vertrekpunt zou moeten zijn. Daarom selecteert Henk op voedsterduiven die wat 'langer' dan de reguliere 18 dagen blijven zitten en hij heeft koppels die wel 2 tot 3 dagen langer doorgaan.

Links:

Jonge Altstämmer doffer van één jaar oud.

De bevruchting scheelt van jaar tot jaar. Vorig jaar was het een slecht jaar, met relatief veel onbevruchte eieren. Maar daar hadden meer fokkers toen last van. Andere jaren was het altijd beter, dus hij wacht

hoopvol af hoe het dit jaar gaat verlopen. Voor het succesvol fokken van een kortbek, zoals de Altstämmer, moet je wel gebruik maken van voedsterduiven. Dus worden de eieren overgelegd en krijgen de Altstämmer kunststof of stenen eieren om toch een bijna 'normale' broedperiode te hebben. Bij de laatste ronde van het jaar mogen de Altstämmer de twee eieren van de voedsterduiven uitbroeden en de jongen groot te brengen, wat toch nog wel eens wil lukken.

Rechts: Altstämmer Tuimelaar zwart v/o.

Henk weet uit ervaring dat de beste Altstämmer jongen, met de breedste koppen en de kortste bekken, het moeilijkste uit het ei komen. Daarom is hij zo nieuwsgierig en luistert vanaf de 17^e dag dat het ei bebroed is aan het ei, of het jong al aan het pikken is. Net zo goed zal hij het voeren door de voedsterouders goed in de gaten houden en ook na het verspenen moet hij zijn jonge Altstämmer soms nog wel eens bijvoeren. De jongen worden op de 6^e of 7^e dag geringd met 8 mm ringen en de volgende morgen moet dan worden gecontroleerd of de ringen

er nog omzitten. Bij dit soort voetbevederde duiven is het belangrijk dat er op tijd geringd wordt; te laat ringen geeft beschadiging aan de voetveren, die daarna groeistoornissen laten zien. Van alle jongen die hij vorig jaar fokte, is er uiteindelijk maar één overgebleven, die uitverkoren is om deel uit te maken van zijn stam van Altstämmer.

Links: Roodgetijgerd (rechts) en een bijna roodwitschild (links) Altstämmer Tuimelaar.

Omdat het aantal fokkers van dit ras in Nederland - maar ook wereldwijd - zeer beperkt is, vraag ik aan Henk of hij wel eens last van inteelt bij zijn duiven heeft gehad. Dat bleek inderdaad het geval te zijn. Hij denkt niet dat de slechte bevruchting vorig jaar hier een voorbeeld van is geweest, maar hij heeft wel bij bepaalde jongen, en veelal die met de beste koppen, vastgesteld dat ze

**Links en onder:
Zwart getijgerde
Altstämmer Tuimelaar.**

in verhouding een te klein lijf bleken te hebben en uiteindelijk werden die duiven ook niet echt oud. Ter voorkoming van inteelt werden er vroeger nogal wat Altstämmer's geruild met enkele Duitse topfokkers van het ras, zoals Gunter Dhalen en Hans Schubert, maar de laatste tijd wordt er toch steeds meer gekruist met duiven van enkele 'verwante' rassen, zoals de Koningsberger Reinoo.

Voor de gezondheid van de duiven wordt er preventief geënt tegen Paramyxo en verder gebruik hij Ivomex, een middel wat eigenlijk bedoeld is als entstof bij koeien en varkens tegen uitwendige parasieten, maar wat in de sierduivenliefhebberij voor hetzelfde doel succesvol wordt toegepast. Twee keer per jaar, gewoon een paar druppels in de bek en je duiven hebben naast een effectieve bestrijding van uitwendige parasieten zelfs geen last meer van Trichomoniasis (het geel) maar ook niet meer van wormen. Bij Henk krijgen de Altstämmer's ook de gelegenheid om uit te vliegen, waarbij het zeer goede vliegers blijken te zijn, die zelfs nog iets van tuimelen laten zien. Het sidderen van de hals, een raskenmerk van de Altstämmer waar tijdens de beoordeling van de actie op gelet zou moeten worden, laat te wensen over. De duif stelt zich wel, gaat daarbij 'op de voortenen staan' maar sidderen van de hals is er nauwelijks nog bij. Volgens Henk ligt de reden voor het niet meer sidderen in de te dikke en te korte nekken, die zich minder goed lenen voor het sidderen. Verder wordt er te weinig op gelet tijdens de keuringen, waardoor dit raskenmerk gewoon wat op de achtergrond raakt de laatste tijd. Volgens Henk is er te weinig echte praktijkkennis, bij een steeds kleinere groep echte specialisten/keurmeesters, die dit ras optimaal kunnen keuren en begeleiden.

Een van die typisch speciale zaken voor de Altstämmer is de oogkleur, die weliswaar parelkleurig moet zijn (met uitzondering van de witte Altstämmer, die een donker oog heeft), maar waar niet al te zwaar aan moet worden getild. Henk heeft zelf het idee dat het zonlicht hier ook een rol bij speelt en bij het ouder worden, wordt de oogkleur meestal wel wat beter. De onderwrat is zo'n ander specifiek raskenmerk, dat vanaf het tweede jaar zowel bij doffers als bij duivinnen optreedt. De typische wangen van de Altstämmer geven volgens Henk, vooral aan de duivinnen de elegantie, die bij het ras hoort. Hij noemt dat: "Het rasonderdeel wat het plaatje compleet maakt".

De meest voorkomende fouten, waar hij met de Altstämmer mee te maken heeft, is een te smalle kop, een oogstand die niet parallel is, zwakke snavel en met name de ondersnavel die in massa terugloopt en soms is er zelfs sprake van een kruisbek.

Links: Het kruisen tussen de Altstämmer's en de Koningsberger Reinogen is al bijna een noodzaak geworden, als je inteelt wilt vermijden. Maar het blijkt ook succesvol te zijn.

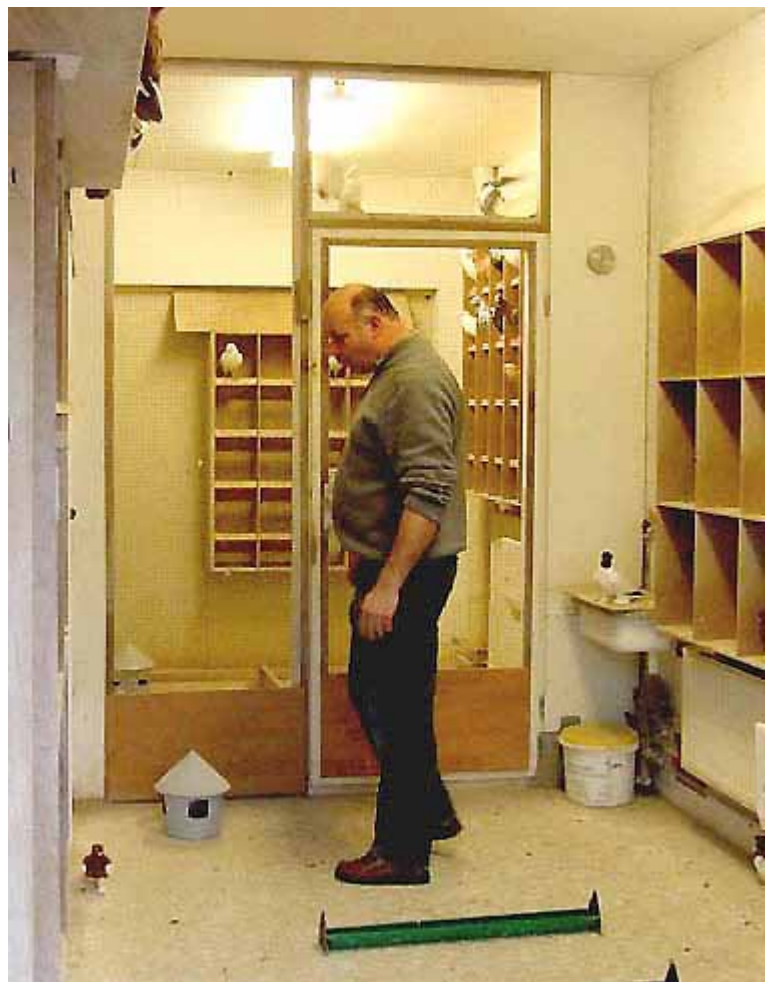
Even voorstellen

Rene van de Wouw is 53 jaar, woont tegenwoordig in Oss en heeft vanaf zijn vroege jeugd al contact met duiven. Zijn hele familie hield vroeger duiven en hij had al op vierjarige leeftijd zijn eerste duiven, dat waren Oud Hollandse Meeuwten die uit een ton op een paal vlogen en waar de juffrouw van school naar kwam kijken, dus groeide hij er zo ongeveer mee op.

Rechts:

Rene in zijn duivenhok met achterin de noodzakelijke voedsters; voorin de Altstammers en Koningsberger Kleurkoppen.

Zijn eerste eigen serieuze sierduiven waren Engelse Modena's in zwart getijgerd en zwart mottle, die hij van M.C.M. Sebregts uit Wouw had en waaraan hij een aantal jaren veel plezier beleefde. Vanwege z'n studie en carrière is hij daarna een aantal jaren gestopt met duiven, maar zoals je bij de meeste duivenhouders ziet, laat de 'duivenziekte' je eigenlijk nooit meer los. Zo'n 10 jaar geleden pakte Rene de draad weer op en begon met veel enthousiasme met de kortbekkenfok. Dat waren allereerst de Engelse Langvoorhoofd Tuimelaars, die hij o.a. van Bertus van de Vegt had overgenomen. Met dit ras behaalde hij z'n eerste hoge predicaat, namelijk een U tijdens de bondsshow bij Avicultura in Den Haag.

Links: Koningsberger Kleurkoppen, klaar voor de kweek met ingekort voetstuk. Opvallend zijn de vleeskleurige snavels bij deze zwartgetekende dieren.

Op dit moment is hij lid van de plaatselijke gemengde vereniging in Oss, de sierduivenverenigingen Bois le Duc in 's Hertogenbosch en de Sierduivenvereniging Het Zuiden in Eindhoven. En niet te vergeten de specialclub van de Buitenlandse Kortsnavelige Tuimelaarrassen BKTC. Bestuursfuncties en/of het is coach jeugdcoördinator en trainer bij een

keurmeesterschap ambieert hij niet; hij is voetbalclub in de buurt, waar hij al zijn vrije tijd en energie in kwijt kan. Toch vindt hij de tijd om op alle shows van de verenigingen waar hij lid van is in te zenden en natuurlijk stuurt hij in op de bondsshow van de NBS bij Avicorni in Utrecht, die hij dit jaar als show geweldig geslaagd vond. Hij waardeerde vooral het grote aantal ingezonden sierduiven en de prima sfeer bij de duivenmensen.

Rechts: Het uitgebouwde tuinhuisje wacht op de eerste jonge duiven.

Boven: Collectie geëksterde Altstämmer in de volière.

Voor hem is dit ras ook duidelijk meer dan alleen maar een 'kopras', zoals door sommige fanatici uit de kortbekkenhoek nog al eens wordt beweerd: "Als er maar een kop op zit". Voor hem is het een totaalkop, die zich graag laat zien en zich presenteert. Daarbij erkent hij volledig dat de grootste waarde door de kop wordt vertegenwoordigd.

Rechts: Altstämmer zwartwitpen doffer, met brede snavelaanzet, goed ontwikkelde neusdoppen, met als raskenmerk de *Altstämmer-wratze*, ofwel de ondersnavelwrat.

Hij geeft zijn duiven een kortbekkenvoer waar hij zeer tevreden over is. Het betreft hier Garvo 857 waarbij hij ook zeer tevreden is over de service van deze fabrikant. Bij diverse gelegenheden kreeg hij op zijn

vragen, die hij aan GARVO stelde, vlot en zeer deskundig advies, waarmee hij weer verder kon. Zelfs toen hij advies vroeg hoe men erover dacht om Garvo 857 te mengen met het voer van een andere fabrikant, om daarmee de samenstelling te verrijken, was men niet onwelwillend om dit voor hem uit te zoeken. Het antwoord was dat het hem als toepassing bij zijn sierduiven werd ontraden, omdat dit onnodig veel voedingswaarde zou bevatten. Zo werd hem om dezelfde reden ook ontraden om de Garvo kunstkorrel bij te voeren voor zijn kortbekken.

Links:
De beste Altstämmer op het hok van Rene.

Bij het samenstellen van de broedparen ontstaan er geen problemen, er is geen enkele agressiviteit en ze gaan ook vlot over tot het maken van een nest, waarna er standaard na 10 dagen twee eieren in de nestpan liggen.

De eieren worden vervolgens naar de voedsterduiven overgelegd en de Altstäm-mers mogen dan op kunsteieren hun normale broedcyclus afmaken.

Rechts: Kruisingsproduct Altstämmer Tuimelaar maal Engelse Kortvoorhoofd Tuimelaar, duidelijk zichtbaar is de Altstämmer witte vlek op de borst, die doorloopt naar de hals.

Ook bij de Altstäm-mers van Rene was de bevruchting het laatste jaar behoorlijk minder, slechts 50%, terwijl hij bij 9 koppels Koningsberger Kleurkoppen in de eerste ronde al 16 jongen had. Het uit het ei komen van de jonge Altstäm-mers levert geen problemen op, omdat simpel gezegd, een jong wat niet zelf uit het ei kan komen, er ook niet uit komt. Zo'n dier heeft voor hem geen levenskansen. Ze moeten zelf vlot uit het ei kunnen komen, anders hoeft het voor Rene niet. Datzelfde geldt voor de voeding; dat moeten ze op een natuurlijke wijze van hun voedsterouders toegediend krijgen. Als meest ideale voedsterduif heeft hij sinds enkele jaren Domestic Flights van Willem van Zijl, die uitstekend bevallen.

Links: Voedsterduiven zijn belangrijk voor de kweek van kortsnaveligen. Deze Domestic Flights werden Rene aanbevolen en cadeau gedaan door Willem van Zijl.

Foto: Rene van de Wouw

Zelfs het 'bijspuiten' van voer, wat hij vroeger altijd 's avonds nog moest doen bij al zijn kortbek jongen, is nu eigenlijk overbodig geworden. Hij controleert nog wel en zo nu en dan spuit hij nog wel eens bij, maar eigenlijk hoeft het niet meer, sinds hij deze Domestic Flights als voedsterduiven op het hok heeft. Bij de kortbekkenfok zijn goede voedsterduiven net zo belangrijk als de showkwaliteiten van de kortbekken zelf. Voedsterduiven zijn het kostbaarste bezit van elke kortenfokker. De selectie van voedsterduiven moet net zo zorgvuldig gebeuren als die van de Korten zelf. Rene adviseert daarom om alleen te fokken van de best voerende dieren; je bent op de goede weg met de voedsters, wanneer de voedsterdoffers alles wat hun 'piepend' voor de voeten loopt, van eten voorzien.

Rechts: De eerste jonge Altstäm-mers liggen alweer in het nest.

Foto: Rene van de Wouw

Het ringen van de jonge Altstäm-mers gebeurt op de zevende dag, met uiteraard nog een controle de volgende dag. Eigenlijk kan men dan al selecteren op dieren met tentoonstellingswaarde, omdat het tekeningspatroon dan al zichtbaar is en er over de kopbreedte en de snavel ook al een hoop te vertellen is. Uiteindelijk zullen er maar weinig overblijven.

Links: Deze donkleurige Hamburger Ekstertuimelaar duivin wordt ingekruist bij de Altstammers voor bloedverversing.

Je moet bij dit ras nu eenmaal streng selecteren; circa één op de tien wordt aangehouden. Toch groeit alles op bij Rene; voor uitgeselecteerde dieren is voldoende vraag in de Arabische landen en bij de grotere Duitse fokkers, die minder ruimteproblemen kennen en daardoor altijd wel iets kunnen gebruiken.

Ondertussen heeft Rene hierdoor altijd behoefte aan vers bloed voor de instandhouding van het ras. Hij kruist met verwante rassen en doet op dit moment een experiment met een Hamburger Ekstertuimelaar. Voor echte Altstammers moet hij zo'n 1.000 km rijden naar Duitsland. De echte specialist en eigenlijk de Goeroe op 'korten' gebied in Nederland is Rob Mast. Rene heeft regelmatig telefonisch contact met hem om ervaringen uit te wisselen. Van echte inteeltverschijnselen heeft hij nog geen last, omdat hij voor de fok twee lijnen aanhoudt. De ene lijn is afkomstig uit de dieren van de inmiddels overleden gebroeders Huber en de andere lijn komt van dieren van Gunther Dahlem en van Rosentahl. Daarnaast heeft hij een bijzondere vriendschapsband met de Duitse fokker Willy Michel, een groot fokker van alle soorten kortsnavelige tuimelaarrassen, waaronder Altstammers, en die gemiddeld zo'n 700 duiven heeft zitten. Probleem met Willy is namelijk dat hij moeilijk afscheid van zijn dieren kan nemen, maar bij wederzijdse bezoeken verhuizen er altijd weer dieren over de landsgrenzen.

Op de vraag of dit ras gevoelig is voor bepaalde ziekten en wat hij in het algemeen aan preventie doet, zegt Rene dat hij de indruk heeft dat het ras gevoelig is voor Paratyphus; hij heeft namelijk wel eens met knobbels op de vleugels te maken gehad. Je weet het niet waar het vandaan komt, er kan sprake zijn van een 'drager' in je hok, die voor een uitbraak zorgt in de tijd dat er wat meer dieren zijn en de infectiedruk toeneemt. Hij neemt daarom geen risico en kuurt hier een keer per jaar voor. Daarnaast krijgen ze standaard een enting tegen Paramyxo en kuurt hij voor het broedseizoen tegen Trichomoniasis (het geel). Voor het voorkomen en bestrijding van uitwendige en inwendige parasieten gebruikt hij Ivomec.

Rechts:

Ook het type en de sidderhals zijn belangrijke raskenmerken bij de Altstammers. Hier een prachtige rood-geëksterde duivin die onverstoorbaar op de nestschotel blijft staan, ook als die wordt opgepakt.

Terug naar de selectie. Voor Rene geldt de duif in z'n geheel en niet alleen de kop en snavel. Hij heeft daarbij bijzondere aandacht voor de typische Altstammer raskenmerken, zoals de sidderhalzigheid, die in het gedrang komt bij een vaak wat kortere dikke hals. Voor Rene is dit belangrijk, maar in de praktijk wordt er te weinig aandacht aan geschonken.

Toch is hij over het algemeen wel tevreden over de keuringen, al zouden jongere keurmeesters meer de kans moeten krijgen. Verder heeft de Altstämmer de neiging tot hangvleugels in combinatie met een wat hoge stuitdracht; iets waar Rene streng op selecteert. Hetzelfde geldt voor de oogkleur, waarbij een lichte rode adering is toegestaan, maar er moet wel gestreefd worden naar een pareloog. De typische onderwrat komt meestal bij de doffers al na één jaar tot uiting en wanneer volledig aanwezig, is dit een sierraad, wat door de echte Altstämmerliefhebber enorm wordt gewaardeerd. In het kleine kortbekkenwereldje gelden trouwens eigen uitdrukkingen, zoals een 'ingestoken' bek, waarmee men de stand en plaatsingsdiepte van de korte brede snavel bedoeld. De ogen zijn voorin de kop geplaatst, met als aandachtspunt dat de wat bredere oogranden, de mondhoecken niet mogen raken. De wangen zijn een andere typische Altstämmer noodzaak, die we ook bij bepaalde meeuwenrassen tegenkomen en bij, met name de Altstämmer duivinnen, bijdragen aan de elegantie van het ras. Als meest voorkomende fouten ondervindt Rene te lange spitse snabels en te smalle koppen.

Links:

Kopstudie van een zwarte Altstämmer Tuimelaar bij Henk Verhoork.

Geschiedenis

Het ras wordt een aantal keren in de geschiedenis genoemd. De eerste vermelding stamt uit 1743, door de Duitse natuuronderzoeker J.L. Frisch en in 1856 was er in een Duits duivenblad van Dr. David Korth sprake van een rasartikel over de Altstämmer en werden er daarna in 1857 rood- en geelbonte sidderhalzige Altstämmer te koop aangeboden. Rond het jaar 1880 was het ras in Berlijn en omgeving erg populair. De plaatselijke sierduivenvereniging 'Cypria' heeft in die tijd een enquête onder haar leden gehouden om achter de historie van het ras te komen, maar verder dan 1810 kwam men met deze methode niet. Terecht merkt de schrijver Spruijt dan ook op, dat je echt geen specialist hoeft te zijn om

jezelf maar een klein beeld te vormen van de grote fokproblemen die zich bij zo'n bijzonder ras kunnen voordoen en van de moeite, maar vooral de tijd die het zal hebben gekost om dit ras zover te brengen als het nu is. De conclusie die Spruijt hieraan verbindt is dan ook dat het ras minstens 1000 jaar oud moet zijn. Hij gaat er vanuit dat het ras afkomstig is uit Centraal Azië, uit landen zoals Iran, Kazakstan en India, waar zoveel andere oude duivenrassen hun oorsprong vonden en die via handelsroutes met kooplieden hun weg naar het Westen hebben gevonden.

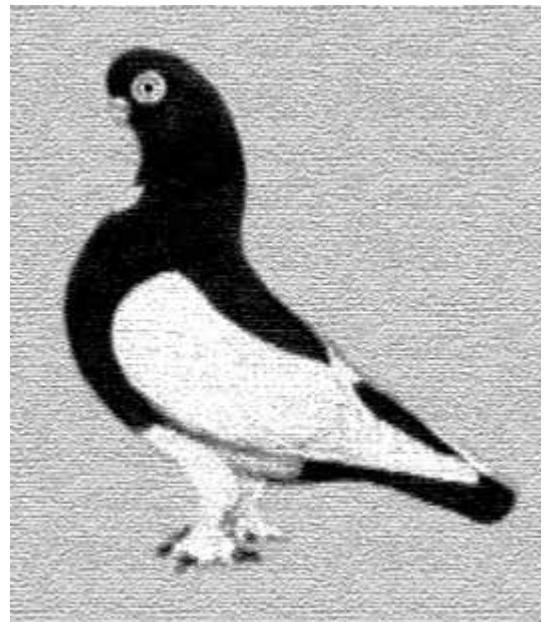
Rechts: Zwarte Altstämmer doffer bij Henk Verhoork

Want dat duiven kostbare handelswaar vertegenwoordigden, leren we uit een verhaal in de literatuur over de verkoop van enkele Altstämmer, die door een handelaar aan Polen werden geleverd en

voor een paard werden verruild. Met betrekking tot de laatste 200 jaar is iedereen het er over eens dat het ras in Duitsland met de nodige ups en downs vanuit Berlijn werd gefokt en in stand gehouden.

Rechts: Oude tekening uit het begin van de vorige eeuw, van een zwart geëksterde gladkoppige Altstämmer Tuimelaar.

In het begin werd de Altstämmer Tuimelaar vooral als vliegduif gezien en diende meestal ter verbetering van andere vlieggrassen; toen ontstond vermoedelijk ook de naam Altstämmer, omdat men vroeg naar duiven van de Oude (echte en zuivere) Stam. Andersom was het zo dat de Altstämmer bij inkruising van andere rassen, altijd sterk in type achteruit ging en ook van de andere raseigenschappen veel inleverde. Vervolgens moest men dan door inteelt en strenge selectie weer naar het oude type terugfokken, wat weer relatief snel mogelijk was. Ook hieraan verbindt Spruijt de conclusie dat de Altstämmer met zijn oerkracht, zijn oude afstamming bewijst. In 1906 werd in Duitsland de speciaalclub opgericht voor de Altstämmer -, de Reinoog – en de Wit- en Kleurkop Tuimelaar, die rond de jaren '20 een record ledental had van 820 fokkers. Deze speciaalclub bestaat thans nog steeds; Voorzitter is Harald Lindner, Salzgitter-Barum Duitsland.

Links; zijaanzicht en rechts; vooraanzicht van een gele Altstämmer Tuimelaar doffer, met als enige opmerking dat de oogrand wat aan de rode kant is. Eigenaar Henk Verhoork.

Verwantschappen

Om een indruk te geven op welke rassen de Altstämmer onmiskenbaar zijn invloed heeft gehad, geef ik u de volgende opsomming van wat tuimelaarrassen: Korte Berliner, de Koningsberger Reinoog en Kleurkop, de Elbinger Witkop, de Stettiner, de Hamburger rassen en de Oostenrijkse/Hongaarse groep, zoals de Korte Wener, de Budapestter en de Korte Prager. Vervolgens een aantal minder bekende rassen, zoals de Poolse Kroontuimelaar, de Posener Kleurkop, de Erlauer en de Breslauer Tuimelaar. Dit zijn allen kortsnavelige Tuimelaarrassen die ooit met de Altstämmer werden ingekruist, maar ook vele midsnavelige en langsnavelige Tuimelaarrassen voeren het Altstämmer bloed.

Algemene beschrijving van de Altstämmer Tuimelaar*

(voor de officiële 'standaard' informatie, raadpleeg uw eigen bond)

Algemeen voorkomen

Klein en gedrongen van type, met een afhellende en lage stand. Vooruitredende brede borst en in actie een sidderende hals. Ronde kop met vrij korte, brede snavel. De ideale verhouding van het lichaam is even hoog als lang en in actie is de totale breedte de helft van de hoogte.

Links: Zwarte geëksterde gladkoppige Altstämmer tuimelaar. Ze komen nog maar sporadisch voor.

Eigenaar: Rene van de Wouw.

Kop

Rond, breed met bolle wangen en een steil oplopend voorhoofd. Hoogste punt ligt boven het oog. De kop is zowel gladkoppig als gekapt toegestaan. Deze schelpkap is hoog geplaatst en vlak aanliggend, waarbij aan beide zijden rozetten zijn gewenst, waaraan echter geen hoge eisen worden gesteld.

Oog

Het oog is eerder dicht bij de snavelbasis, dan midden in de kop geplaatst, waarbij de bleke tot roodkleurige, wat brede maar gladde oogrand vrijwel de mondhoek zal raken. Het oog is vrij groot en parelkleurig

en een kleine rode adering is toegestaan. Bij de witte kleurslag geldt een donkere oogkleur.

Snavel

De snavel is relatief kort en breed aan de snavelbasis. Volgens de Duitsers licht vleesvleeskleurig, voor blauw en zwart is een snavelstip toegestaan. Beide snavelhelften zijn van gelijke dikte, met een snavellijn die door of net onder het oog doorloopt. De ondersnavelwrat moet symmetrisch van vorm zijn; dit wordt als rasadel gezien.

Hals

Voor het kunnen sidderen mag de hals niet te kort of te dik zijn. In rust is de hals licht naar achteren doorgebogen. Een goed uitgesneden keel versterkt het effect van de wangen, dit zijn de z.g. 'Pausbacken', die vanaf de snavel tot onder het oog doorlopen.

Borst

Brede borst die naar voren wordt gedragen. Als rasbijzonderheid geldt de lichte verticale borstspleet, die uitsluitend bij dieren met een brede borst wordt getoond.

Rug

Breed, kort en vaak hol, waarna de ruglijn vloeiend naar de staart verloopt via een iets opgezette stuit.

Vleugels

Vleugels breed, goed aanliggend en zoveel mogelijk op de staart rustend.

Benen

Korte en bekousde benen waarbij de tenen bevederd, dus bedekt zijn. Gierhakken zijn daarbij niet gewenst. De voeten moeten, ook in actie, vlak op de grond blijven staan.

Kleur en tekening

Van oorsprong zijn de kleuren zwart, dun, rood, geel en wit. Later is blauwgeband, blauwgekrast en holblauw toegevoegd. Qua tekening kennen we de: eenkleurigen, witpenen, geëksterden en getijgerden in de hiervoor genoemde kleuren.

Actie

Er moet enige aandacht worden besteed aan de Altstämmer om ze in actie te brengen; dat wil zeggen, dat de duif zich in de juiste parastand stelt en de hals in siddering zal brengen. Op de eerste plaats moet de duif zich op z'n gemak voelen en als er vervolgens met de keurstok tot vlak bij snavel wordt gewezen, dan moet de hals gaan sidderen.

Fouten

Te grof of te lang lichaam; te hoog op de benen; smal voorhoofd, afgeplatte kop; te rode oogkleur; spitse, te dunne en/of te lange snavel; te lang in veren; ontbrekende of te lange voetbevedering; niet correcte vleugeldracht, gierhakken, kapfouten en ontbrekende actie.

Volgorde van belangrijkheid van de raskenmerken

1) Type en Lichaamsbouw, 2) Kop en Snavel, 3) Kleur en Tekening.

De gebruikte ringmaat is 8 mm.

Links:

Rode witpen Altstämmer
Tuimelaar doffer, met zeer
korte snavel en met veel
snavelsubstantie, zowel bij de
boven als de ondersnavel.

Geraadpleegde literatuur

De Tuimelaarrassen van C.A.M. Spruijt 1935

Onze Kortsnavelige Tuimelaars, uitgave BKTC, voorjaar 1989, ISBN 90-800485-1-8

Alles über Rasetauben BAND 6 Tümlertauben van Erich Müller (Hrsg.) 2002, ISBN 3-88627-606-6

Het ras is in Nederland ondergebracht bij de:
Buitenlandse Kortsnavelige Tuimelaar Club BKTC
Secretaris: Th.A.M. Laming, Nieuwstraat 138, 5126 CH Gilze
<http://bktc.sierduif.nl>

Het ras is in Duitsland ondergebracht bij de:
SV. der Züchter der Altstämmer, Reinaugen und Weißköpfe
President: Harald Lindner, Cristoph-Bode-Strasse 4, 38229 Salzgitter-Barum
Duitsland, tel.: 0047 (0)5341 / 24824

Copyright ©2008 Aviculture-Europe.
All rights reserved by VBC